

Zakon o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora

Članak 1.

I. OPĆE ODREDBE

Ovim se Zakonom uređuje postupak sklapanja i izvršavanja međunarodnih ugovora i druge radnje u vezi s međunarodnim ugovorima.

Članak 2.

U smislu ovoga Zakona:

1. "Međunarodni ugovor" je sporazum _ utemeljen na sukladnom očitovanju najmanje dvaju međunarodnopravnih subjekata _ koji je uređen međunarodnim pravom i koji je u pisanom obliku, bez obzira na to je li sadržan u jedinstvenoj ispravi ili u dvjema ili više međusobno povezanih isprava i neovisno o njegovu nazivu, kojega Republika Hrvatska sklapa s jednom ili više država, jednom ili više međunarodnih organizacija odnosno jednim ili više ostalih međunarodnopravnih subjekata.

2. Značenje izraza iz točke 1. ovoga stavka imaju i:

- međunarodni ugovor koji je ustavni akt međunarodne organizacije,
- međunarodni ugovor koji je usvojen u krilu međunarodne organizacije,
- međunarodni ugovor koji je usvojen na međunarodnoj konferenciji,
- prilog ili neki drugi dodatak međunarodnom ugovoru koji je sastavni dio toga međunarodnog ugovora,
- dio usvojenoga međunarodnog ugovora ako taj međunarodni ugovor predviđa da se dotičnim dijelom država može vezati naknadno,
- ugovori iz članka 22.ovoga Zakona.

3. "Dvostrani međunarodni ugovor" je međunarodni ugovor kojega Republika Hrvatska sklapa s nekim drugim međunarodnopravnim subjektom.

4. "Mnogostrani međunarodni ugovor" je međunarodni ugovor kojega Republika Hrvatska sklapa s dva ili više drugih međunarodnopravnih subjekata.

5. "Izaslanstvo" je jedna ili više osoba koje su ovlaštene za zastupanje Republike Hrvatske u postupku sklapanja međunarodnih ugovora.

6. "Pregovarateljica" je međunarodnopravni subjekt, zastupan od ovlaštenog izaslanstva, koji je sudjelovao u sastavljanju i usvajanju teksta međunarodnog ugovora.

7. "Stranka" je međunarodnopravni subjekt koji je pristao biti vezan međunarodnim ugovorom i za koji je taj međunarodni ugovor na snazi.

8. "Međunarodna organizacija" je međuvladina organizacija, odnosno organizacija čije su članice države i koja je, kao takva, međunarodnopravni subjekt.

9. "Punomoć" je isprava koju daje predsjednik Republike, odnosno Vlada Republike Hrvatske, i kojom se ovlašćuje jednu ili više osoba za zastupanje Republike Hrvatske u pregovorima, za usvajanje ili za utvrđivanje vjerodostojnosti teksta međunarodnog ugovora, za potpisivanje međunarodnog ugovora ili za izvršenje bilo koje druge radnje koja se tiče toga međunarodnog ugovora.

10. "Sklapanje" su sve radnje u postupku nastanka međunarodnih ugovora, osim potvrđivanja.

11. "Potvrđivanje" je odgovarajući postupak i odluka Sabora Republike Hrvatske o pristanku Republike Hrvatske da bude vezana međunarodnim ugovorom, na temelju koje Republika Hrvatska daje taj pristanak i na međunarodnoj razini.

12. "Akt o potvrđivanju" je propis kojim Sabor Republike Hrvatske potvrđuje međunarodni ugovor.

13. "Ratifikacija", "prihvat", "odobrenje", "potpisivanje", "pristup" i "notifikacija o sukcesiji" su čini kojima Republika Hrvatska na međunarodnoj razini daje svoj pristanak biti vezana međunarodnim ugovorom.

14. "Rezerva" je jednostrana izjava u pisanom obliku, bez obzira na to kako je sastavljena ili nazvana, kojom Republika Hrvatska, prigodom potpisivanja ili davanja pristanka da bude vezana međunarodnim ugovorom, želi isključiti ili izmijeniti pravni učinak nekih odredaba toga međunarodnog ugovora u njihovoj primjeni na Republiku Hrvatsku.

15. "Interpretativna izjava" je jednostrana izjava u pisanom obliku, bez obzira na to kako je sastavljena ili nazvana, kojom Republika Hrvatska, prigodom potpisivanja ili davanja pristanka da bude vezana međunarodnim ugovorom, izražava tumačenje, objašnjenje ili preciziranje nekih odredaba toga međunarodnog ugovora u njihovoj primjeni na Republiku Hrvatsku ili iznošenje političkog stava.

Članak 3.

U smislu ovoga Zakona ne smatraju se međunarodnim ugovorima:

- a) međunarodni akti, bez obzira na njihov naziv, koji prethode sklapanju međunarodnih ugovora,
- b) međunarodni akti koji se sklapaju radi izvršavanja međunarodnih ugovora, a kojima stranke ne preuzimaju nove pravne obveze,
- c) ostali međunarodni akti kojima se ne preuzimaju međunarodnopravne obveze.

Članak 4.

Na odnose koji ovim Zakonom nisu uređeni primjenjuju se pravila općega običajnoga međunarodnog prava i međunarodnoga ugovornog prava o međunarodnim ugovorima koja obvezuju Republiku Hrvatsku.

Članak 5.

Međunarodne ugovore u ime Republike Hrvatske sklapa predsjednik Republike. Predsjednik Republike može ovlastiti Vladu Republike Hrvatske da sklopi određeni međunarodni ugovor. Vlada Republike Hrvatske može i bez ovlasti iz stavka 1. ovoga članka sklapati međunarodne ugovore u područjima gospodarstva, djelatnosti koje se obavljaju kao javna služba i zaštite okoliša.

Članak 6.

II. POKRETANJE POSTUPKA ZA SKLAPANJE MEĐUNARODNIH UGOVORA

Poticaaj za pokretanje postupka za sklapanje međunarodnih ugovora mogu dati državna tijela iz područja svojega djelokruga.

Članak 7.

Odluku o pokretanju postupka za sklapanje međunarodnih ugovora donosi predsjednik Republike, odnosno Vlada Republike Hrvatske.

Odluka iz stavka 1. ovoga članka sadrži sastojke koji su osnova za vođenje pregovora i sklapanje međunarodnih ugovora, a to su:

- _ ustavna osnova,
- _ ocjena dosadašnjih odnosa s dotičnom stranom državom, međunarodnom organizacijom ili drugim međunarodnopravnim subjektom,
- _ razlozi zbog kojih se predlaže sklapanje međunarodnog ugovora,
- _ nacrt međunarodnog ugovora, odnosno bitni međunarodnopravni sastojci koje međunarodni ugovor treba sadržavati,
- _ sastav izaslanstva, predračun troškova za njegov rad i način njihova pokrivanja,
- _ prijedlog ovlasti za potpisivanje međunarodnog ugovora,
- _ naznaka visine potrebnih financijskih sredstava za izvršavanje međunarodnog ugovora i način njihova osiguranja, vodeći osobito računa o odredbama iz članka 21. do 24. ovoga Zakona,
- _ prosudba pretpostavlja li predloženi međunarodni ugovor donošenje novih ili izmjenu postojećih zakona,
- _ prijedlog za dobivanje odobrenja da se međunarodni ugovor ili jedan njegov dio privremeno primjenjuje dok ne stupi na snagu.

Članak 8.

III. PREGOVORI

U pregovorima za sklapanje međunarodnog ugovora Republiku Hrvatsku zastupa izaslanstvo koje određuje predsjednik Republike, odnosno Vlada Republike Hrvatske.

Ako je to potrebno, izaslanstvu se daje punomoć u kojoj se izrijeком određuje za koje je radnje tijekom pregovora ovlašteno.

Na temelju svoje funkcije i bez obveze podnošenja punomoći ovlašteni su: predsjednik Republike, predsjednik Vlade, ministar vanjskih poslova za sklapanje međunarodnih ugovora, šef diplomatske misije za usvajanje teksta međunarodnog ugovora između Republike Hrvatske i države primateljice, akreditirani predstavnici država na međunarodnoj konferenciji i, u međunarodnoj organizaciji ili u nekom njezinom tijelu za usvajanje teksta međunarodnog ugovora na toj konferenciji, u toj organizaciji ili u tom tijelu.

Članak 9.

Tijekom pregovora izaslanstvo Republike Hrvatske ne može odstupiti od osnove za vođenje pregovora i sklapanje međunarodnog ugovora utvrđene odlukom iz članka 7. ovoga Zakona. Ako tijekom pregovora druga pregovarateljica ili druge pregovarateljice ne prihvate osnovu iz stavka 1. ovoga članka, ili predlože da se razmatraju pitanja o kojima nisu zauzeta stajališta u osnovi, izaslanstvo Republike Hrvatske zatražit će upute, a prema potrebi i odgoditi pregovore. Predsjednik Republike, odnosno Vlada Republike Hrvatske, odlučiti će o zahtjevu izaslanstva.

Članak 10.

Pristanak Republike Hrvatske da se međunarodni ugovor ili jedan njegov dio privremeno primjenjuje dok ne stupi na snagu, može se dati samo uz odobrenje predsjednika Republike, odnosno Vlade Republike Hrvatske.

Ako dotični međunarodni ugovor ne određuje drukčije ili ako se pregovarateljice nisu drukčije sporazumjele, takva privremena primjena prestaje ako Republika Hrvatska odluči da ne postane stranka toga međunarodnog ugovora i kada tu svoju odluku notificira ostalim međunarodnopravnim subjektima između kojih se ugovor privremeno primjenjuje.

Članak 11.

Tekst dvostranoga međunarodnog ugovora utvrđuje se na jezicima pregovarateljica ili na drugom jeziku prema njihovu dogovoru.

Članak 12.

Nakon završenih pregovora izaslanstvo Republike Hrvatske podnosi predsjedniku Republike, odnosno Vladi Republike Hrvatske, izvješće o pregovorima i tekst međunarodnog ugovora.

Ako pregovori nisu uspješno okončani, izaslanstvo Republike Hrvatske će u izvješću iz stavka 1. ovoga članka posebno obrazložiti razloge za neuspjeh pregovora i predložiti daljnje postupanje.

Članak 13.

IV. POTPISIVANJE MEĐUNARODNIH UGOVORA

Kad je predsjednik Republike, odnosno Vlada Republike Hrvatske, dala punomoć za potpisivanje međunarodnog ugovora jednom od članova izaslanstva Republike Hrvatske, taj član izaslanstva može nakon završenih pregovora ugovor potpisati, ako je njegov sadržaj u skladu s osnovom za vođenje pregovora i sklapanje međunarodnog ugovora utvrđenom u članku 7. stavku 2. i prema članku 9. stavku 2. i 3. ovoga Zakona.

Članak 14.

Ako se međunarodni ugovor nakon završenih pregovora ne potpiše, predsjednik Republike, odnosno Vlada Republike Hrvatske, utvrđuje je li tekst međunarodnog ugovora u skladu s osnovom za njegovo sklapanje i odlučuje o potpisivanju toga međunarodnog ugovora.

Članak 15.

V. POTVRĐIVANJE MEĐUNARODNIH UGOVORA

Izaslanstvo Republike Hrvatske, u roku od 15 dana od dana potpisivanja, odnosno usvajanja teksta međunarodnog ugovora, dostavlja nadležnom državnom tijelu međunarodni ugovor na hrvatskom jeziku i na jednom od jezika izvornika ako to nije hrvatski.

Članak 16.

Nadležno državno tijelo dostavlja Ministarstvu vanjskih poslova nacrt prijedloga za potvrđivanje međunarodnog ugovora iz članka 15. ovoga Zakona, čiji je sastavni dio i nacrt akta o potvrđivanju.

Prijedlog za potvrđivanje međunarodnog ugovora sadrži:

- _ ustavnu osnovu,
- _ ocjenu stanja i cilj koji se donošenjem akta želi postići,
- _ osnovna pitanja koja se predlažu urediti aktom,
- _ ocjenu sredstava potrebnih za provođenje akta,
- _ akt o potvrđivanju s obrazloženjem, uključujući tekst međunarodnog ugovora na hrvatskom jeziku i na jednom od jezika izvornika ako to nije hrvatski,
- _ obrazloženje ako se predlaže donošenje akta po hitnom postupku,
- _ mišljenje Ureda za zakonodavstvo Vlade Republike Hrvatske,
- _ mišljenje Ministarstva financija,
- _ mišljenje Ministarstva pravosuđa,
- _ druga mišljenja prema ocjeni predlagatelja.

Postupak za potvrđivanje međunarodnog ugovora pokreće Vlada Republike Hrvatske na poticaj Ministarstva vanjskih poslova.

Članak 17.

Akt o potvrđivanju, uključujući tekst međunarodnog ugovora na hrvatskom i jednom od jezika izvornika ako to nije hrvatski, može sadržavati i:

- a) rezerve i interpretativne izjave uz taj međunarodni ugovor,
- b) podatke o stupanju toga međunarodnog ugovora na snagu,
- c) odredbe o osiguranju financijskih sredstava radi izvršavanja toga međunarodnog ugovora ako se radi o međunarodnom ugovoru iz članka 21. do 24. ovoga Zakona,
- d) napomenu o potrebi usuglašavanja zakonodavstva Republike Hrvatske s tim međunarodnim ugovorom,
- e) navođenje zadataka nadležnom državnom tijelu radi izvršavanja toga međunarodnog ugovora.

Članak 18.

Sabor Republike Hrvatske potvrđuje međunarodne ugovore koji traže donošenje ili izmjenu zakona, međunarodne ugovore vojne i političke naravi i međunarodne ugovore koji financijski obvezuju Republiku Hrvatsku.

Članak 19.

Odredbе ovoga Zakona o potvrđivanju mnogostranih međunarodnih ugovora na odgovarajući se način primjenjuju na pristupanje Republike Hrvatske već sklopljenim mnogostranim međunarodnim ugovorima.

Članak 20.

Tekstovi međunarodnih akata iz članka 3. ovoga Zakona dostavljaju se putem Ministarstva vanjskih poslova Vladi Republike Hrvatske radi upoznavanja.

Članak 21.

VI. MEĐUNARODNI UGOVORI KOJIMA REPUBLIKA HRVATSKA PREUZIMA KREDITNE I DRUGE FINANCIJSKE OBVEZE

Međunarodni ugovori kojima Republika Hrvatska preuzima kreditne i druge financijske obveze sklapaju se sukladno odredbama ovoga Zakona.

Odluka o pokretanju postupka i akt o potvrđivanju međunarodnih ugovora na osnovi kojih Republika Hrvatska preuzima kreditne i druge financijske obveze i za koje je potrebno osigurati sredstva u okviru državnog proračuna Republike Hrvatske mora, uz ostalo, sadržavati odredbu o tome da će ta financijska sredstva biti osigurana u određenoj fiskalnoj godini.

Odluka o pokretanju postupka i akt o potvrđivanju međunarodnih ugovora na osnovi kojih za Republiku Hrvatsku _ kao dužnika, jamca, zajmodavatelja, investitora, dioničara, izdavatelja vrijednosnih papira i dr. _ nastaju financijske obveze izvan ukupnih izdataka u državnom proračunu Republike Hrvatske mora, uz ostalo, sadržavati odredbe o iznosima, namjeni, dinamici, izvorima i načinima podmirivanja tih obveza.

Članak 22.

Odluka o pokretanju postupka i akt o potvrđivanju međunarodnih ugovora kojima se Narodna banka Hrvatske zadužuje u svoje ime a za račun Republike Hrvatske i ugovora kojima se Narodna banka Hrvatske zadužuje u svoje ime i za svoj račun radi održavanja likvidnosti u plaćanjima prema inozemstvu s rokom povrata dužim od jedne godine mora, uz ostalo, sadržavati odredbe o iznosima, namjeni, dinamici i načinima podmirivanja dugovanja prema inozemstvu.

Članak 23.

Odluka o pokretanju postupka i akt o potvrđivanju međunarodnih ugovora o zajmovima ili o preuzimanju zajmova, koje sklapa Republika Hrvatska, a po kojima je Republika Hrvatska zajmoprimac, te međunarodnih ugovora o jamstvima ili međunarodnih ugovora koje sklapa Republika Hrvatska, a kojima Republika Hrvatska _ kao prvi dužnik, a ne samo kao jamac _ neopozivo jamči za točno i pravodobno plaćanje glavnice, kamata i drugih troškova mora, uz ostalo, sadržavati odredbe o načinu osiguravanja financijskih sredstava za podmirivanje dugovanja Republike Hrvatske prema inozemstvu i drugih obveza na osnovi ugovorenih zajmova ili jamstava.

Članak 24.

Odluka o pokretanju postupka za sklapanje međunarodnih ugovora o zajmovima i/ili o jamstvima koje Republika Hrvatska sklapa u svoje ime a za račun domaće pravne osobe, a kojima Republika Hrvatska _ kao prvi dužnik, a ne samo kao jamac _ neopozivo jamči za točno i pravodobno plaćanje glavnice, kamata i drugih troškova zajma, mora, uz ostalo, sadržavati:

- _ odluku o zaduženju nadležnog tijela domaće pravne osobe te o obvezi povrata zajma,
- _ jamstvo ovlaštene banke ili drugoga podobnog jamca,
- _ jamstvo Republike Hrvatske.

Aktom o potvrđivanju međunarodnih ugovora iz stavka 1. ovoga članka uređuju se uvjeti i način otplate takvih zajmova, odnosno podmirivanja financijskih obveza koje proistječu iz jamstava Republike Hrvatske, te uvjeti i način naplate potraživanja Republike Hrvatske koja mogu proistjecati iz plaćanja na osnovi ugovorenih zajmova ili jamstava.

Članak 25.

VII. ISPRAVE O RATIFIKACIJI, PRIHVATU, ODOBRENJU ILI PRISTUPU

Ispravu o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju međunarodnog ugovora, odnosno o pristupu međunarodnom ugovoru, kao i notifikaciju o sukcesiji, potpisuje predsjednik Republike.

Predsjednik Republike može ovlastiti predsjednika Vlade ili ministra vanjskih poslova za potpisivanje isprava iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 26.

Razmjena ili polaganje isprava o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu i izvršavanje drugih radnji koje se odnose na stupanje međunarodnog ugovora na snagu za Republiku Hrvatsku u nadležnosti su Ministarstva vanjskih poslova.

Članak 27.

VIII. STUPANJE MEĐUNARODNIH UGOVORA NA SNAGU

Međunarodni ugovor stupa na snagu za Republiku Hrvatsku u skladu s odredbama samog ugovora i ovoga Zakona.

Članak 28.

Ako međunarodni ugovor ne sadrži odredbe o stupanju na snagu, taj međunarodni ugovor stupa na snagu za Republiku Hrvatsku čim sve pregovarateljice dadu pristanak da budu njime vezane, a u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Članak 29.

IX. SUKCESIJA MEĐUNARODNIH UGOVORA

Na sukcesiju glede međunarodnih ugovora države prednice Republika Hrvatska primjenjuje odnosna pravila međunarodnog prava ako ti ugovori nisu u suprotnosti s Ustavom Republike Hrvatske i pravnim poretком Republike Hrvatske.

Članak 30.

X. OBJAVLJIVANJE MEĐUNARODNIH UGOVORA

Akt o potvrđivanju međunarodnog ugovora s tekstom toga međunarodnog ugovora, kao i svaki drugi međunarodni ugovor, objavljuje se, bez odgode, u "Narodnim novinama", službenom listu Republike Hrvatske.

Međunarodni se ugovori objavljuju na hrvatskom jeziku. Ako nikoji od jezika izvornika nije hrvatski, međunarodni se ugovor objavljuje na jednom od jezika izvornika i u prijevodu na hrvatski jezik.

Prigodom objavljivanja međunarodnog ugovora objavljuju se svi odgovarajući podaci o stupanju toga međunarodnog ugovora na snagu, a ako prilikom objavljivanja međunarodni ugovor nije bio na snazi, podaci o njegovu stupanju na snagu objavit će se nakon njegova stupanja na snagu.

Članak 31.

Odluku o objavljivanju međunarodnog ugovora kojeg je Republika Hrvatska stranka na temelju notifikacije o sukcesiji donosi Vlada Republike Hrvatske.

Članak 32.

U "Narodnim novinama" mogu se, na temelju posebne odluke predsjednika Republike, Sabora Republike Hrvatske ili Vlade Republike Hrvatske, objaviti međunarodni akti koji nisu međunarodni ugovori.

Članak 33.

XI. REGISTRACIJA MEĐUNARODNIH UGOVORA

Međunarodni se ugovor, u skladu sa člankom 102. Povelje Ujedinjenih naroda, registrira u Tajništvu Ujedinjenih naroda. Stranke će se dogovoriti o načinu izvršenja obveze o registraciji. Kada, na temelju dogovora stranaka, registraciju provodi Republika Hrvatska, nju će provesti Ministarstvo vanjskih poslova.

Članak 34.

XII. EVIDENCIJA I POHRANA MEĐUNARODNIH UGOVORA

Izvornici međunarodnih ugovora evidentiraju se i pohranjuju u Zbirci međunarodnih ugovora Republike Hrvatske u Ministarstvu vanjskih poslova.

Ovjerovljeni prijepisi potvrđenih međunarodnih ugovora vojne naravi evidentiraju se i pohranjuju u Ministarstvu obrane.

Izvornici akata iz članka 3. ovoga Zakona pohranjuju se u Ministarstvu vanjskih poslova.

Članak 35.

XIII. IZVRŠAVANJE MEĐUNARODNIH UGOVORA

Vlada Republike Hrvatske brine se o izvršavanju međunarodnih ugovora preko nadležnih tijela državne uprave.

Nadležna tijela državne uprave prate izvršavanje međunarodnih ugovora i o tome obavještavaju Vladu Republike Hrvatske.

Članak 36.

Međunarodne ugovore kojima se stvaraju neposredne obveze za Republiku Hrvatsku izvršavaju nadležna tijela državne uprave u čiju nadležnost spadaju pitanja koja se uređuju tim ugovorima.

Članak 37.

Međunarodne ugovore što ih je sklopila Republika Hrvatska, a kojima se stvaraju obveze za domaće pravne osobe, neposredno izvršavaju te pravne osobe.

Ako domaće pravne osobe ne izvrše svoje obveze koje proistječu iz međunarodnih ugovora što ih je sklopila Republika Hrvatska, te će obveze prema strankama izvršiti Republika Hrvatska.

Za izvršene obveze iz stavka 1. ovoga članka Republika Hrvatska naplatit će se od domaće pravne osobe u skladu s propisima Republike Hrvatske.

Članak 38.

Vlada Republike Hrvatske, na zahtjev, obavještava predsjednika Republike i Sabor Republike Hrvatske o izvršavanju sklopljenih međunarodnih ugovora.

Članak 39.

XIV. IZMJENE I PRESTANAK MEĐUNARODNIH UGOVORA

Međunarodni se ugovor može mijenjati prema odredbama samog ugovora ili prema pravilima općega međunarodnog prava.

Na postupak izmjene međunarodnog ugovora primjenjuju se odredbe ovoga Zakona koje se odnose na sklapanje međunarodnih ugovora.

Članak 40.

Međunarodni se ugovor, privremeno ili trajno prestaje primjenjivati u skladu s odredbama toga međunarodnog ugovora ili prema pravilima općega međunarodnog prava.

Privremeni ili trajni prestanak primjene međunarodnih ugovora iz stavka 1. ovoga članka objavljuje se u "Narodnim novinama".

Članak 41.

Međunarodni se ugovor otkazuje ili se iz njega povlači u skladu s odredbama samog ugovora ili prema pravilima općega međunarodnog prava.

Otkazivanje ili povlačenje iz međunarodnog ugovora od strane Republike Hrvatske na odgovarajući se način provodi prema odredbama ovoga Zakona koje vrijede za sklapanje međunarodnih ugovora.

Članak 42.

XV. PRIJELAZNE I ZAKLJUČNE ODREDBE

Postupak sklapanja međunarodnog ugovora koji je u tijeku dovršit će se prema propisima koji su bili na snazi do stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 43.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora ("Narodne novine", br. 53/91. i 73/91.).

Članak 44.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

Klasa: 018-05/96-01/10
Zagreb, 29. ožujka 1996.